

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak petek.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 5:44 K, za pol leta 2:27 K, za četrt leta 1:36 K; za Nemčijo za celo leto 5:96 K, za pol leta 2:98 K, za četrt leta 1:49 K; za Ameriko za celo leto 7:28 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna petletna 16 vin. za enkrat; 12 vin. za dvakrat; 8 vin. za trikrat; večkrat po dogovoru.

66. številka.

V Ljubljani, v petek, dne 28. junija 1907

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Jurčičev trg, številka 3 I.

Kaj je z liberalizmom?

Ali je narodno-napredna stranka še napredna in svobodomiselna, ali ne? Ali je Ivan Hribar liberalen poslanec ali ne?

Na ta nedvomno važna vprašanja ni dobili za nobeno ceno odgovora, ne od Hribarja, ne od »Slovenskega Naroda« in ljubljanski volilci, ki so šli s takim entuziazmom v boj za župana-kandidata, morajo v čudu gledati, da so mislili voliti liberalca, pa so izvolili kameleona.

Zdi se nam, da se že uresničuje, kar smo napovedovali pred volitvami. Rekli smo svojedobno, da je za liberalizem precej enake vrednosti, ali je izvoljen Hribar ali Kregar. Takrat se nas je zmerjalo; očitalo se nam je skrivne zveze s klerikalci, trdilo se je, da mora propasti vsa svobodomiselnost, ako ne bode izvoljen Hribar.

Dobro. Hribar je poslanec mesta Ljubljane — a kje je sedaj svobodomiselnost? Hribar jo nosi v žepu, ako je ni že definitivno vrigel v donavski kanal.

Ko je vstopil ljubljanski poslanec v klub, v katerem sedi sedem duhovnikov poleg cele vrste znanih klerikalcev, je nastalo opravičeno vprašanje: Ali imajo liberalni poslanci še politično proste roke, ali ne? Iz izkušnje, ki dokazuje, da niso klerikalci nikoli poznali tolerance, se je porodil velik dvom. Kako bi šli katoliški duhovniki, zlasti v tolikem številu, v klub, čegar udje bi smeli glasovati za liberalne zahteve, za svobodno šolo, za reformo zakona, za ločitev cerkve od države?

Tudi ako se ga ne bi bilo vprašalo, bi bil Hribar dolžan, obrazložiti svoj korak in jasno povedati, ali ima poroštvo za prost nastop v svobodomiselnih vprašanjih ali ne. Do današnjega dneva ni dal Hribar takega pojasnila. Poslal je pač »Narodu« izjavo, v kateri zahteva, naj volilci čakajo; ali ta izjava ni odgovor. »Slov. Narod« sam objavlja različne notice, ali o stvari molči in vidi se mu, da so vse dotične beležke pisane v veliki zadregi.

Ako je bil ta molk že začetkoma sumnjiv, se je opravičenost suma še povečala, odkar je zadržal spljetski krščansko-socialni »Dan«, da so sprejeti slovenski liberalci v »Jugoslovanski klub« pod gotovimi pogoji, katere tudi citira. Izjava tega lista je taka, da bi moral Hribar nemudoma jo dementirati z vso jasnostjo in odločnostjo, ali pa bi mu morali liberalni volilci izreči najslovesnejšo nezaupnico. »Dan« namreč ne trdi nič več in nič manj, kakor da je Hribar popolnoma zatajil liberalni program. Po trditvah spljetskega lista je Hribar baje izjavil: 1. Da liberalci ne bodo realizirali liberalnega programa. 2. Da ne bodo glasovali za »proticerkvene« predloge ter da svobodna šola in razporek nista v liberalnem programu, temveč da sta bili samo v načrtu. Vrhutega je Hribar baje obsojal Tavčarjevo in »Slov. Naroda« (protiklerikalno) politiko.

»Slov. Narod« konstatira, da je »Dan« krščansko-socialen list. To je resnično; ali za to se ni vprašalo. Gre se za to, ali je resnično, kar poroča, ali ne. In poročila »Naroda« ni dementiral, tako, da mu je do današnjega dneva verjeti.

Hribar molči, ali pravice do molka nima. Ljubljana mora vedeti, ali ima liberalnega poslanca

ali ga nima. Ako ne izreče imenitni »Program« prav kmalu jasne besede, tedaj potrdi, da je bil ob času volilnega boja velik jezuit in da je sedaj izdajalec.

Ako je tako, tedaj se bode tudi lahko razumelo, zakaj je možakar tako trdovratno molčal, kadar se ga je vprašalo, kaj je s svobodno šolo, z reformo zakona, z ločitvijo cerkve od države i. t. d. S tem pa pade vsa tista glorijska njegove glave, s katero so ga venčali takrat liberalci.

Ni pa dovolj, da pojasni Hribar svoje, na vsak način politično dvomljivo vedenje. Angažirana je cela liberalna stranka, ki ima proketo dolžnost, da pozove svojega dičnega poslanca na odgovornost. Ako je Hribar zatajil liberalizem in liberalna stranka ne izvaja iz tega konsekvence, tedaj dekretira svojo lastno smrt. Stranka, ki dovolj, da zataji in izda njen poslanec liberalna načela, nima več pravice, imenovati se liberalna.

Menda ni težko računati, da je stvar važna in nujna. Kaj storé liberalci?

Se ne strinjamo!

V Trstu, sredi junija.

Če je bilo postopanje istrskih sodrugov pri zadnjih ožjih državnozbornih volitvah v Istri v prilogi stranki, ki je zastopala narod, kateremu sta bila določena volilna okraja, v katerih se je vršila ožja volitev, upravičeno, se kompromisa, ki so ga naredili istrski sodrugi z liberalno stranko pri sedanjih volitvah v mestni svet puljski, ne da nikakor upravičiti. Vzrokov, ki bi upravičevali omenjeni kompromis, ne nahajamo nikjer, čeprav smo se v to svrhu precej potrudili; obratno pa se nam zdi imenovani kompromis vsak dan bolj nenaraven, da celo nedostojen socijalnodemokratske stranke in nezdružljiv z sklepom za intransigentno politiko, ki je bil sprejet na zadnjem političnem kongresu trentinskih sodrugov, ki se je vršil pred 5 meseci. Sklep se je sprejel po predlogu izvrševalnega odbora italijanske soc. dem. stranke v Trstu in prva posledica je bila demisijska sodr. dr. Piscela z asesorskega mesta, v katero ga je bil izvolil tamošnji mestni svet. Sklep je bil sprejet za vse pokrajine, spadajoče v delokrog ital. soc. dem. v Avstriji, vsled česar ne moremo pojmiti, kako se more na eni strani izvajati, sicer popolnoma logično, skrajne konsekvence intransigentne politike kakor n. pr. v Tridentu, na drugi pa kakor n. pr. v Pulju, prezreti popolnoma omenjeni sklep ter izvajati za tamošnje razmere neložne in socijalni demokraciji nepristojne posledice ultra transigentne in neresne oportunistične politike. Toda pri izvrševanju ali preziranju strankinih sklepov ital. sodrugov v krajih, katerih razmere so nam nepoznane in katerih del ne spada v naš jezikovni delokrog, bi ne imeli morda ničesar opraviti; ali stvari, ki se vrše v Istri, zanimajo tudi nas, ker je naša stranka tam direktno interesirana tudi za nadaljni razvoj socijalistične ideje, vsled česar smo prisiljeni izjaviti se proti omenjenemu kompromisu, ker smo obenem tudi prepričani, da ne samo ne bo donesel nobenih koristi socijalistični ideji, temveč bo naravnost škodoval toliko italijanski, kolikor tudi jugoslovanski soc. dem. stranki.

Pa so tudi drugi razlogi, ki nas silijo naravnost označiti to naše stališče, razlogi, ki jih tržaški ital. sodrugi predobro poznajo, da bi nam mogli

*) Zakasnelo zaradi pomanjkanja prostora.

očitati neopravičenost tega stališča. Delovanje istrskih ital. sodrugov se ne strinja na noben način z načelnimi točkami brnskega programa. Upliv bivšega načelnika istrske soc. demokracije Pive tli še vedno v srcih sedanjih tamošnjih ital. sodrugov, proti kateremu uplivu homo morali odločno nastopiti, ako se razmere ne spremenijo v pravem smislu celotnega programa avstrijske socijalne demokracije, na podlagi katerega je bil ustanovljen tudi istrski oddelček stranke. Predpogoj take spremembe obstoji v popolnem upoštevanju večine istrskega prebivalstva, katerega posledica mora biti sporazumljenje z zastopstvom jugoslovanske soc. demokracije vsikdar, kadar se je treba odločiti za razne politične in ekonomske nastope. In če stoji politični odbor jugoslov. soc. dem. stranke v Trstu na popolnoma intransigentnem stališču, je zopet naravno, da se ne moremo strinjati z omenjenim kompromisom med istrskimi sodrugi in ital. liberalno stranko posebno pa ker je bil sklenjen brez naše vednosti in proti našemu načelnemu stališču v prilogi ene stranke, nevredne delavske podpore, nesposobne vodstva občinskega imetja v prid širšim delavskim masam in neodkritosrčne prijateljice svobodomiselnega kulturnega socijalističnega gibanja. To naše opravičujoče stališče v nasprotju s taktiko istrskih ital. sodrugov nam nalaga obenem dolžnost izjaviti, da bi odločno odklonili tudi vsakršni drugi kompromis tudi s tamošnjo slovensko stranko, katere zmožnosti cenimo ravno tako nizko, kakor one italijanske, ter zavračamo že a priori vsako sumničenje o našem internacionalnem stališču, ki bi se morda iz tega znalo poroditi. To naj cenjeni istrski sodrugi blagovole vzeti na znanje ter naj imajo pred očmi vedno Marksove besede: Osamosvojenje proletarijata more biti izvršeno le potem proletarijata samega.

Shodi.

Ob enajsti uri!

Ljubljana, 19. junija 1907.

Kaj takega se niso videle ljubljanske oči! Zaupniki železničarskih strokovnih organizacij so bili za danes zvečer sklicani v salonu gostilne »pri Levu« javen shod železničarjev vseh kategorij, in zgodilo se je prvič, da je bil prostor premajhen. Že davno pred določeno uro so prihajali železničarji trumoma, zborovalni lokal se je polagoma polnil in napolnil. Pa še vedno so prihajali novi. Treba je bilo odpreti vrata in okna. Polnil in napolnil se je tudi veliki vrt, da je izgledal, kakor jezero človeških glav. Mož pri možu, delavec ob rami uradnika, osiveli starček poleg mladeniča, vsem pa se je brala z obraza resnost položaja, kar je dalo shodu nekaj slovesen izraz. Število udeležnikov, izključno le železničarjev, je presegalo mnogo nad tisoč, tako da je bilo sklicateljem resnično žal, da si niso bili izbrali primernejšega prostora za shod. Vsled velikanske udeležbe, ki bi delala čast tudi shodom drugih večjih mest, prenesti se je moralo govorništvo tribuno in zborovanje se je vršilo na prostem.

Ob 9 uri otvori sodrug Petrič zborovanje in pozdravi shod v imenu sklicateljev, ki so vsi zaupniki strok, organizacij, izvenzemski krščansko-socialno prometno zvezo. V predsedstvo predlaga adjunkta juž. žel. gg. Čretnika in Borštnerja ter ss. Skorjanca in Udoviča.

Zahvaljujé se na enoglasni izvolitvi prevzame gg. Čretnik predsedstvo ter v daljšem govoru slika splošni bedni položaj železničarjev. Omejeni prostor lista nam, žal, ne dopušča, da bi v celoti priobčili zares krasni govor predsednika, kakor poznejših poročevalcev. Predsednik z veseljem konstatuje, da je prišel dan zavednosti in edinosti, ki tvori moč.

Na nas je, nadaljuje, da zaspance vzdramimo in jih pripeljemo do zavednosti in edinosti, ki tvori moč. Apelira na navzoče tovariše, da bi že v mlada srca aspirantov in žel. uslužbencev vsajali seme solidarnosti. Pokažimo, da smo močje, sicer izkoriščani, toda zmogni izvršiti resni boj. Kar se je zgodilo, naj bo pozabljeno, danes je dan bodočnosti!

Po končanem pozdravnem nagovoru podeli predsednik besedo g. Nikoliću z Dunaja kot zastopniku osrednjega društva žel. uradnikov. Le-ta z veseljem konstatuje ogromno udeležbo in se spominja enako dobro izpadlih shodov v Mariboru, Gradcu in drugod. V živih barvah slika položaj, v katerem je železničarju danes usojeno živeti. Poziva navzoče, naj pomislijo, kateremu poklicu da pripadajo, poklicu, ki je po svojem ustroju in važnosti edini v državi. Železničar mora biti cel mož v službi, neprestano tvega življenje svoje družine in z eno nogo je vedno v kriminalu. In za vse to stoji danes v največji revščini. Boda je združila železničarje vseh kategorij. Bojuje se za najsvetejše, za svojo družino in otroke. Govorim in pozivljam vas kot zastopnik društva, da se bojujete vsi za enega in eden za vse. Tovorni vlak je pripravljen, in ta vlak pelje našo bedo. Železniška uprava naj dobro premisli, da je vlak že pripravljen za odhod — signal prost! — da odpelje s polno paro! (Viharno odobravanje.) Vsled napredovanja tehnike in pa, ker se jo je prisililo v to, je uprava izpopolnjevala svoj mrtvi material. Kdaj ste pa slišali, da se jo je pozvalo, skrbeti za njen živi material? Vsled tega je moralo priti, da smo si podali roke in se bojujemo z roko v roki. Po dolgih letih je prišlo, da smo spoznali skupen cilj. Bil je čas, ko se je uprava posluževala vsakojakih zvijač, pa igravala eno kategorijo proti drugi. Zabijalo se je zagode v našo solidarnost, ker se je enim dajalo, drugim pa ne. Toda to se ne bo več posrečilo. Na gospodarskem polju smo edini, naše orožje je solidarnost; na tem potu nam ne more izpodleteti. Mi nočemo boja, — ali če nas naš kruhodajalec vanj sili, smo prisiljeni zgrabiti za orožje. In to orožje so železničarji sami. Če uprava hoče boj, torej naj ga ima! (Hrupno pritrdjevanje.) Po znanem boju se je italijanskim železničarjem poboljšalo plače za 12 milijonov in čez nekaj let pozneje zopet za 15 milijonov lir. Kar je bilo v Italiji mogoče, bi tudi v Avstriji ne bilo izključeno. Govornik zaključil s pozivom pokornost vodjam koalicije, kliče: Dvigajte visoko najsvetejši prapor solidarnosti, v korist vašo, vaših družin in otrok! Seme je vsajeno, da vzraste mogočno drevo, ob kojega deblo bo zaman butala železniška uprava! Svobodno pot! Govoru je sledilo navdušeno pritrdjevanje.

Tajnik organizacije železničarjev, sodrug Tuschek enako izraža veselje nad velikansko udeležbo. Pritrdjuje predgovorniku, ki je povdarjal solidarnost; le-ta je potrebna ne samo v službi, temveč tudi izven nje. Opisuje postanek in razvoj organizacije železničarjev. Pred 15 leti se je bilo sešlo par mož v obiskurni gostilniški sobi, da vsade cvetko solidarnosti, ki naj vzraste v krepko drevo. Sila težko je bilo to delo. Prvoboriteljem se je metalo polena pod noge, vladalo je samovoljstvo in povsod je bila razbitost. Pa premagalo se je vse težkoče, cvetka solidarnosti je vzrasla v mogočno drevo, pod čegar krono danes stojimo. Podjetniki so se razgovarjali o vsem mogočem: o zidanju novih železnic, zboljšanje starih itd., le na uslužbenca, ki je spravljal ogromne milijone na kup, se ni nihče spomnil. Vsi imate še v spominu moža, ki je prizadejal naši organizaciji krepke udarce. Toda Wittek je šel — organizacija pa je ostala! Leta 1905 se je žel. organizacijo privkral peljalo v boj; neverjetno pohlevni železničar se je bil zdramil. Zbog njegovega slabega položaja je avstrijski železničar postal v Evropi že prislovičen. Nosil je peticije na Dunaj in prošnje, ki se jih je študiralo. Draginja je naraščala in se naraščala, gospodje pa še vedno študirajo. Sekcijski šef v žel. ministrstvu, dvorni svetnik Werba je dejal, da ni v stanu dati draginske doklade, ker bi se potem oglasili i poštni in finančni uslužbenci, uradniki in drugi, za vse pa da država nima denarja. Bil je vsaj odkritosrčen. Država torej nima denarja za najvažnejši stan, železničarje, ki so stebri države, ki posredujejo trgovino in kulturo! Nima denarja, dočim je pred kratkim imela 400 milijonov za nove topove in 10 milijonov za zvišanje plač duhovnikom! Za železničarje, ki polagaj svoje življenje na tehtnico, ima država prazne roke, ko je bila nekoč deputacija pri dvornem svetniku Grumburgu, se je leta začudil, češ, da on ne čuti nikake draginje. Seveda on ne čuti, če se potraži sladkor za 4 vinarje pri kilogramu, saj ima 160.000 kron letne plače in brezplačno stanovanje, čistočeste iz 18 sob. V družini železničarja pa je čisto slučaj, da mora žena zadnjega v mesecu zapostaviti najvažnejše potrebe, da zamore kupiti in dati otrokom kruha. To je železničarje prisililo v boj. Dve dobri strani ima to za železničarje. Priznanje organizacije in izpoznavanje moči v ednosti. Krščanski socialci ne napravijo želja mastnega. Podjetniki so obravnavali s zastopniki organizacije in so pristali na mnogo zahtev. Ali naenkrat se je pojavila odredba, kjer se je le obetalo. In tako še danes čakamo. Nekaj malega se je pač dalo. Dvorni svetnik Werba se je čudil nad pasivno resistenco, ker je vlada dala 1 milijon za vozno osebo. Dobro mu je odgovoril sodrug dr. Ellenbogen, da se bo k temu milijonu moralo

primakniti še par milijončkov. In prišlo je še 4¹/₂ milijonov, kar pa je seveda premalo. Gospodje so si izprosili 3 letni rok za izvedenje danih obljub. Globoko smo že v tretjem letu, a o izpolnitvi danih obljub se ne čuje ničesar. Ali železničarji si ne pustijo tega dopasti. Izpoznali so tudi oni sloji, ki so doslej stali ob strani, da le ramo ob rami je zboljšanje položaja mogoče. Kadar bodo gospodje izpoznali našo zvestobo in solidarnost, ne bodo samo koalirani, temveč se bodo organizovali! Stojimo pred resnim časom. Nismo iztrgali boja z drevesa, vsiljuje se nam ga. Govornik nadalje opozarja, da bodo zaupniki pravočasno dobili z Dunaja obvestila in navodila. Hočemo doseči skupno pogodbo za dobo, dokler razmere ne bodo zahtevale obnovitve. Sklicuje naj se shode po kategorijah ter nominira zahteve splošne narave brez lokalnih in postranskih želja. Koalirane organizacije bodo zahteve predložile in stavile rok za izpolnitev, ako se do tega časa ne izpolni stavljenih zahtev, potem naj imajo, kar bodo dosegli s svojo negacijo: Boj! Ako ljubljanski železničarji vsi store svojo dolžnost — ne tako, kakor pri zadnji pasivni resistenci — je uspeh zagotovljen. Železnice se v boju ne bodo dolgo vzdržale. Pozivlja navzoče, da pripeljejo slednjega moža v organizacijo, da bo zadnji železničar organizovan. Če storite svojo dolžnost, bo zmaga pod vašo zastavo! (Viharno odobravanje.)

Konec prih.

Državni zbor.

Začetek je lep! Zbornica, ki ima protiklerikalno večino, si je izvolila krščansko-socialnega predsednika. To bi se dalo opravičiti s tem, da je krščansko-socialna stranka po vstopu Ebenhocha in njegovih tovarišev najmočnejša stranka v državnem zboru. Ali iz tega sledi, da bi morala dobiti stranka, ki je druga po številu, to je socialno-demokratska, prvega podpredsednika. Ne sledi pa iz tega, da bi morala sprejeti zbornica ravno tistega kandidata, ki ji ga vsilijo krščanski socialci. Ali večina parlamenta si ga je dala vsiliti in je izvolila dr. Weiskirchnerja, ki je ravnatelj dunajskih magistratnih uradov, s čemur je predsedništvo državnega zbora vsekakor ponižano. Vsiliti si je dala tistega Weiskirchnerja, proti čegar izvolitvi je bilo od vsega začetka veliko nasprotstvo, torej predsednika, ki nikakor ne more uživati zaupanje cele zbornice.

Načelo, da se voli predsednika po velikosti strank, je pa zatajila zbornica pri volitvi podpredsednikov. Socialni demokrate s svojimi 87 poslanci bi bili imeli pravico na prvo podpredsedniško mesto. Izjavili so sicer sami, da ne bodo v tej zahtevi trdovratni, ker hočejo dati Slovanom prilžnost, da pridejo do zastopstva v predsedništvu; tako je bil izvoljen za prvega podpredsednika Čeh dr. Začek. Lojalnost pa bi bila zahtevala, da bi bil izvoljen vsaj za drugega podpredsednika socialni demokrat. Ali zgodilo se je nezasišano dejstvo, da je dobil večino poljski žlahčič Starzynski, proti čegar izvolitvi za poslanca so vloženi štirje protesti. Njegova kandidatura za podpredsednika je izzvala zlasti pri Rusinih pravi vihar ogorčenja in malo da ni doživela zbornica takoj ob začetku pravo pravcato obstrukcijo.

Da je glasoval za Weiskirchnerja Sušterski klub, je seveda popolnoma naravno, menda se pa nihče ne čudi, da so glasovali zanj tudi udje Hribarjevega »jugoslovanskega kluba«, saj je danes že popolnoma jasno, da je Hribarjev klub ravno tako klerikalen, kakor Sušterski. Hribar hoče biti velik diplomat. Ako bodo njegovi volilci prenesli to diplomacijo, tedaj je pač za službo.

Za Weiskirchnerja se je mogočno zavzemal ministrski predsednik baron Beck, ki pokazuje od dne do dne bolj svoje klerikalne rogove. Če bodo jadrale meščanske stranke v zbornici še dalje za njegovim vetrom, utegnejo prijadrti v lepe kraje. Vidi se že danes, da so skoraj edini zanesljivi čuvarji svobodne misli v novem parlamentu socialni demokratje. Morda odpre to sčasoma tudi na Slovenskem še komu oči.

Načelniki klubov so se dogovarjali o ustanovitvi novih predsedniških mest. Nekateri predlagajo, naj se ustanovi štiri podpredsedniška mesta, drugi so celo za pet. Zadnje število se nam zdi vendar nekoliko preveliko. Vsekakor pa je pomnožitev podpredsednikov potrebna. Pаметen je tudi predlog, naj se podpredsedniki ne imenujejo »prvi«, »drugi«, »tretji« i. t. d., a za vodstvo predsedništva naj določijo turnus med seboj. Ravnanje vlade je pa v tej stvari nekoliko sumljivo. Razglašeno se namreč, da hoče predložiti pomnoženje podpredsedniških mest v jeseni obenem z reformo opravnika. Zakaj šele v jeseni in ne takoj? Volitev podpredsednikov ni v nobeni zvezi s spremembo opravnika, a vlada bi menda rada prisilila stranke, da bi sprejele tako reformo opravnika, kakršno ona želi, namreč reakcionarno.

Pri volitvi predsednika je bilo oddanih 480 glasov; dr. Weiskirchner je dobil 351 glasov, Pernerstorfer 101 glas, 24 glasovnic je bilo praznih, 3 pa neveljavne.

Weiskirchner je v svojem nagovoru obljubil, da bode nepristransk.

Za prvega podpredsednika je bilo oddanih 430 glasovnic; dobil je dr. Začek 329, Pernerstorfer 93 glasov.

Tudi on je obljubil objektivnost in nepristranost.

Proti kandidaturi Starzynskega je podal poslanec dr. Romančuk ugovor, utemeljeval ga, da so proti njegovi volitvi vloženi štirje protesti in da je Starzynski znan sovražnik Rusinov, vsled česar je nemogoče upati, da bode objektiv.

Oddanih je bilo 394 glasovnic, med njimi 7 neveljavnih. Dobil je Starzynski 270, Pernerstorfer 117 glasov. Nagovor Starzynskega je bilo komaj slišati, ker so Rusini hrupno ugovarjali, klicali »Hamba« in tudi ropotali z miznicami.

*

Dr. Funke je nujno predlagal, naj se voli legitimacijski odsek z 52, proračunski z 52, imunitetni, opravični in podporni odsek vsaki s 26 člani.

Sprejeto.

Poslanec Pernerstorfer je naznanil predsedništvu, da je okrajno sodišče v Moravski Ostrovi klicalo poslanca sodruga Regerja na pričanje dne 18. t. m. kljub njegovi imuniteti.

Poslanec Nemeček je vprašal predsednika, ali hoče preskrbeti, da pridejo nemški govori v stenografski zapisnik in v tisk. Predsednik je odgovoril, da prepusti rešitev tega vprašanja zbornici.

Socialni denokratje so vložili nujne predloge zaradi preganjanja uradnikov, zaradi razpustitve ruske dume in zaradi galških volitev. Češki in rusinski sodrugi so podali predloge za ustanovitev drugega češkega in rusinskega vseučilišča.

Socialni pregled.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani je imela v nedeljo, 23. t. m. svoj občni zbor v salonu pri »Levu«. Udeležilo se ga je 110 delegatov in sicer 81 delojemalcev in 29 delodajalcev. V Ljubljani je okrajna bolniška blagajna pač najvažnejša institucija, na katero imajo delavci kaj upliva in vsled tega je naravno, da si hočejo ohraniti upravo tega zavoda in si tako zavarovati vsaj tiste pravice, ki jih določa zakon. Pomanjkljivost socialnega zakonodajstva v Avstriji se opaža namreč tudi pri postavi o bolniškem zavarovanju, ki pač ne odgovarja zahtevam modernega časa in potrebam delavcev. Organizirani proletariati je to že dostikrat naglasil in dosedanj kongresi bolniških blagajn so točno določili zahteve, ki jih opravičeno stavlja glede reforme bolniškega zakona. Pod sedanjimi nazadnjaškimi določbami trpe zavarovanci in blagajne same, pa tudi in zdravniških krogov se čuje mnogo izrazov nezadovoljnosti. Državni zbor, ki se ima po besedah prestolnega govora pečati s socialnimi reformami, bode imel nalogo, tudi v tem oziru izvesti poboljšave in potrebno je, da podpišejo tudi blagajne same opravičene zahteve delavstva; zato je pa važno, da odločujejo v takih blagajnah delavci.

Nasprotniki, ki pisarijo mnogo o nezadovoljnosti z bolniško blagajno, vedo, ali bi vsaj morali vedeti, da veže zakon blagajno, ki mora upoštevati njegove določbe. Radovedni smo tembolj, kako bodo govorili poslanci obeh klubov, kadar pride reforma bolniškega zavarovanja na dnevni red.

Ker je prejšnji predsednik Breskvar otvoril samostalno obrt, je bil za provizoričnega predsednika izvoljen Ignac Čamernik, ki je vodil tudi občni zbor. Nadzorovalno oblast je zastopal magistratni svetnik gospod Šešek.

Letno poročilo je podal blagajnik Pelan. Iz tega poročila je posneti, da se je zvišal rezervni sklad v pretečenem letu za 5540 K 18 vin. ter iznaša sedaj 95.108 K 55 vin. Povprečno število članov leta 1906 je bilo 5918; najvišje število je bilo meseca avgusta 6577, najmanj udov je bilo meseca decembra 5156. Obolelo je tekom leta 1904 udov, umrlo jih je 41. Povprečno so trajale bolezni po 23 dni. Za zdravniško službo je imela blagajna 4 zdravnike nastavljenih, razven tega je rabila več specializistov. Dohodki blagajne so iznašali 109.154 K 12 vin., izdatki 103.613 K 94 vin. vsled česar je steklo v rezervni sklad 5540 K 18 vin. Bolniške podpore se je izplačalo 42.915 K 95 vin., za zdravniško službo in za bolniško kontrolo so iznašali izdatki 17.877 K 17 vin., za zdravila 12.507 K 59 vin., za bolnice in preveze 15.211 K 80 vin., za pogrebščine 1486 K 8 vin., upravnih stroškov 12.043 K 54 vin. drugi izdatki 1571 K 81 vin.

Občni zbor je vzel poročilo na znanje ter je izrekel upravnemu svetu absolutorij.

V upravni odbor so bili voljeni:

a) Od delodajalcev: Valentin Acceto, Ignac Čamernik, dr. Josip Furlan in Adolf Petrin.
b) Od delojemalcev: Anton Gaspary, Mihael Rožanec, Karol Japelj, Matija Deržaj, Alojzij Šestak, Mihael Popović, Karol Tekavec, Fran Bartl.

c) Za namestnike: Josip Falle, Fran Mihel, Matevž Cassermann, Karol Bechmann.

V nadzorništvo:

a) Od delodajalcev: Josip Lehner, Josip Weibl in Avgust Zabkar.

b) Od delojemalcev: Tomaž Kavčič, Franc Garafol, Franc Stanovnik, Ivan Medica, Ivan Mlinar, Elija Mudrovčič; za namestnike: Jurij Petrovčič, Albin Škof, Franc Ogris, Matija Gardadolnik.

V razsodišče:

a) Od delodajalcev: Jakob Accetto, Fran Kalmus, Ivan Zakotnik.

b) Od delojemalcev: Ivan Bajde, Ivan Vehar, Fran Hlebs II, Valentin Sajovic, Bruno Kössler, Rajmund Novohradsky.

V skupno razsodišče:

Lovro Gaberšek, Josip Berdajs, Fran Fajgar.

Za namestnika v razsodišču:

Fran Gorup, Gabrijel Masnec.

Odbori se bodo v kratkem konstituirali.

Politični odsevi.

Kranjski deželni zbor bode, kakor se čuje iz vladnih krogov, v kratkem razpuščen in bodo razpisane volitve na podlagi starega volilnega reda.

Tržaški mestni svet hoče vlada po časnikiškarskih poročilih razpustiti in imenovati vladnega komisarja.

Zaradi avstro-ogrske nagodbe začne ministrske konference na Dunaju dne 1. julija in imajo trajati tri dni. Na avstrijski in na ogrski strani se izraža upanje, da pride po sporazumu, ali vse te izjave so precej rezervirane. Gre se za takozvano «kratko nagodbo», od katere je odvisen avstrijski proračun. Za avstrijsko vlado je sedaj položaj ugoden. V parlamentu je odločna večina, ki se bode upirala vsem neopravičenim zahtevam madjarske vlade in Beck ima v njej močno zahrbitišče, ako je njegova volja, varovati avstrijske interese, dobra. Nasprotno pa je ogrska vlada v kritičnem položaju. Prezgodnji odhod cesarja iz Budimpešte je zanj slabo znamenje, med ljudstvom nima upore, ker ga goljufa z volilno reformo in konflikt s Hrvati jo še bolj slabi. Avstrijska vlada, ki ne bi izrabila tega položaja, bi morala sramotno demisionirati. Ako nič drugega, je vsaj pričakovati, da se situacija pri sedanjih konferencah popolnoma izjasni.

Hrvatska kriza je postala zadnji čas akutna. Ban grof Pejačević se je trudil, da bi pregovoril hrvatske delegate v peštanskem državnem zboru, naj opuste obstrukcijo železničarskega zakona, kar se mu pa ni posrečilo. Vsled tega je demisioniral in na njegovo mesto je imenovan dosednji predsednik banskega sodišča pl. Rakodczay. Da Hrvatje tudi Pejačeviću na ljubo niso mogli opustiti svojega stališča v železničarskem vprašanju, je popolnoma naravno. Izgubili bi bili vse zaupanje med ljudstvom, in sicer po vsej pravici. Da je Pejačević poskušal, pregovoriti jih, kaže, da ni bil nikoli s celim srcem na strani hrvatske koalicije in njegova demisija je zelo klavrn korak. Imenovanje Rakodczaya, Kuenove kreature, pa dokazuje, da hoče ogrska vlada zopet poskusiti svojo staro grečo z madjarsko politiko v Khuen Hedervaryjevem smislu. Vladni predstojniki Nikolić, Roje in Badaj so naznanili novemu banu svojo demisijo in najbrže bodo imenovani sami madjaroni na njih mesta. Potem bode nedvomno razpuščen hrvatski sabor in vlada bode porabila svojo moč, da pritiska pri volitvah na uradnike. Koliko bode imela s tem sreče, tega ne more danes nihče reči. Gotovo je pa, da mora iti sedaj tudi hrvatsko-srbska koalicija do skrajnosti. Ako bi pokazala sedaj kakšno slabost, bi ubila zaupanje naroda za nedogledne čase.

V nemški, odnosno ruski vladi so nastale važne izpremembe. Državni tajnik dr. Posadowsky in pruski učni minister dr. Studt sta demisionirala. Na mesto prvega pride minister dr. Bethmann-Hollweg, na mesto drugega neki uradnik Holle. V ministrstvu za notranje zadeve pride višji predsednik Moltke.

O viničarskem gibanju na južnem Francoskem smo pisali že, ko so začele prve demonstracije, ki so povzročile velikansko presenečenje. To gibanje se je med tem mogočno razširilo in je dobilo pravi revolucionarni značaj ter je spravilo tudi vlado v kritičen položaj. Uporni viničarji so priredili demonstracijo za demonstracijo, oblasti so začele zatirati te manifestacije, prišlo je do spopadov med viničarji in orožniki, vlada je poslala vojaštvo, uporniki so začeli zidati barikade in končno je bilo tako, kakor da je vdrl sovražnik v deželo. Ali največje presenečenje je doživela vlada, ko je ves 17. pešpolk odpovedal pokorsčino. Vojaki so vzeli puške, pobrali so iz skladišča streljivo, zapustili so vojašnico, pa se niso hoteli povrniti. Oblasti so izdale nalog, da se zapre voditelj gibanja, med njimi glavnega vodjo Marcelina Alberta in to se ni posrečilo. V zbornici je sicer dosegel Clemenceau še večino za dnevni red, ki je izrekel vladi zaupanje, a šlo je trdo in ministrski predsednik je le zmagal, ker ni povedal vse resnice o dejanskem položaju. Rekel je med drugim, da je brigadni general pripravil uporne vojake do tega, da so se udali na milost in nemilost; to pa ni bilo resnično. Vojake je pregovoril akcijski odbor viničarjev, naj opuste odpor, ki ne bi mogel nikomur koristiti in general je moral obljubiti vojakom, da ne bode nihče kaznovan. Pa tudi te obljube ni izpolnila vlada v pravem smislu. Res da

ni bil kaznovan noben posamezni vojak, a celi polk je bil premeščen v Tunir.

Za nas je to gibanje najbolj zanimivo, ker sijajno dokazuje, kako utemeljena je socialistična teorija. Južno-francoski viničarji so bili nekoč bogati ljudje. Njih delo ni bilo pretežavno, zaslužili so pa toliko, da so živeli prav gosposko. Imeli so svoje vile, kočije, denarja v hranilnicah. A kapitalistična produkcija se je vrgla tudi na vino in ga je umetno fabricirala. Viničarji so dobili hudo konkurenco, ki je postajala bolj in bolj občutljiva. Da bi ji bili kos, so se tudi viničarji začeli posluževati sladkorja. Pačili so vino. Statistika vinogradarstva pokaže velikansko nerazmerje med produkcijo grozdja in vina. Nastala je velikanska nadprodukcija vina in vsled tega sedanja huda kriza — prav tako, kakor uči socializem, da prihajajo gospodarske krize v kapitalističnem svetu. In kapitalistična družba jih nikoli ne bode mogla ne rešiti, ne odpraviti.

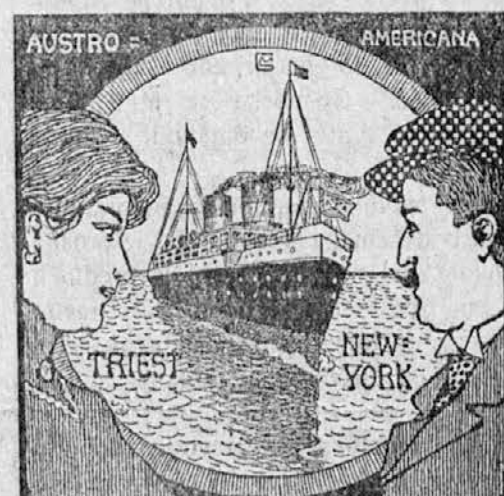
Domače stvari.

Proft. Ljubljana ima spet enkrat svojo zaželjeno narodno ogorčenost, ki se da tako lepo in prijetno združiti z narodnim naydušenjem. Kranjski deželni šolski svet je predlagal za ravnatelja na prvi državni gimnaziji ljubljanski Klementa Profta, direktorja celjske gimnazije. Proft je Nemec, ki ne razume slovenščine; ker je velika večina dijakov na prvi ljubljanski gimnaziji slovenske narodnosti, je storil šolski svet s svojim predlogom pedagoški greh. Storil pa je ta greh pod nečutenim pritiskom klerikalne kranjske deželne vlade. Z vso silo je pritiskal deželni predsednik Schwarz na uradnike, ki so člani deželnega šolskega sveta in dosegel je naposled res toliko, da je bil predlagan Proft na drugem mestu. Kaj torej? Ali so planili liberalci in klerikalci na deželno vlado, ki je na drzen način izrabljala svoj upliv na uradnike? Ne — vsa druhal se je zapodila proti uradniku, ki se je uklonil sili. Glasovala sta za Profta dva uradnika, deželni šolski nadzornik Levec in ravnatelj Črnivec. O Črnivcu molčijo, zato namreč, ker se ne vé natanko, če je kdaj gnil z mezincom za slovensko kulturo; pač pa so se spravili nad Levca, spet zato, ker je znano, da je že dolga desetletja resnično delal za slovensko kulturo. Pozabljeno je mahoma vse njegovo delo; in golobradec, ki se je parkrat za domovino napil, stoji zdaj na odru in govori, o — narodnem izdajstvu! Resnično, v Ljubljani si upajo govoriti ljudje o izdajstvu! V tisti Ljubljani, ki je še pred par tedni klicala slavo Hribarju, ki je izdal svoja načela, predno je petelin enkrat zapel! V tisti Ljubljani, kjer uganjala liberalna in klerikalna stranka permanentno narodno izdajstvo! Tisti ljudje si predrznejo govoriti o izdajstvu, pod katerih patronanco šiba deželni odbor svoje uradnike, kakor blavec svoje kljuse! Toliče ostudnosti in tolike hinavščine se nismo zlepa doživeli! — Ampak šli so še dalje: Levca hočejo «družabno bojkotirati». Res, lepe čase bomo imeli zdaj v Ljubljani! Bojkotirali bomo namreč vse narodne izdajalce po vrsti in tako bo zavladal veliki petek. Človek ne bo govoril več s človekom, sosed ne bo poznal sosedu — zakaj kdo izmed vas, ki ste ogorčeni in navdušeni, ni zatajil svojih načel? Kadar govorite o izdajstvu, ljudje božji, skrite se najprej drug pred drugim! — Stvar navsezadnje ni tako tragična: da je bil Levec prodal svoje prepričanje, kakšno klaverno svobodomiselnost ali kaj podobnega, bi se nihče ne vznemirjal — tega smo v Ljubljani navajeni. Ampak dal je ljubezniv povod za preli-vanje dolgocurkastih fraz in zdaj imamo spet vesel semenj. To je Levčeva zasluga; in kadar bode fraze dobrega izražene in se bo voda odtekla, mu bodo v znamenje hvalečnosti najbrž postavili spomenik. Mi pa, ki nam je usojeno, da gledamo ta semenj hinavščine in pretvarjenja, mi glejmo, da nam ostanejo želodci zdravi.

Kranjski deželni odbor se razvija čedalje bolj v najbrezobzirnejšega delodajalca, ki postopa s svojimi uslužbenci brutalneje, nego vsak privatni podjetnik s svojimi delavci. Slučaj doktorja Robide je še v spominu; najnovejša žrtev podjetniške samovolje deželnega odbora kranjskega pa je dr. Reja, sekundarij na deželni bolnici. Dr. Reja je zakrivil to neprevidnost, da je zahteval od nekaterih tovarn, naj mu pošljajo bolniške sprejemnice z dvojezičnimi (ne samonemskimi) formularji. S tem je dr. Reja prekoračil svoj delokrog; stvar sama na sebi pa je tako malenkostna, da bi kak drugi podjetnik delodelca enostavno poučil o mejah njegovega delokroga ter se za vso zadevo ne zmenil dalje. Prišlo je drugače. Dr. Reja je namreč zakrivil drugo večje hudodelstvo, ki mu ne bo odpuščeno ne na tem, ne na onem svetu. Osební aristokrat in deželni odbornik grof Barbo je namreč citiral zdravnika k sebi ter ga začel zmerjati kakor kakega paglavca. Dr. Reja je imel tistih redkih prikazni med mladimi zdravniki, ki še niso vajeni poklonov in klečeplaztva, zato si je rovtarski ton grofa Barbota kratkomalo prepovedal. To je bilo razžaljenje veličanstva — in še isti dan je deželni odbor pokazal v vsi nagoti svojo delodajalsko naravo. Ukazal je, da se doktor Reja takoj odslovi iz službe, da nemudoma izprazni stanovanje (še isti večer je moral na cesto vrženi zdravnik spati v hotelu), da niti kot pomožni zdravnik ne sme na-

stopati in da mu je celó kot privatniku vstop v bolnico prepovedan! — Zakaj vse to? Zaradi nepravilnosti, ki jo je storil z zahtevanjem dvojezičnih formularjev? Kaj še! Edinole zato, ker se zdravnik dr. Reja ni zadostil globoko priklonil nadtemu grofu, ki je obenem tudi deželni odbornik! — V teh neprestanih brutalizacijah deželnih uslužbencev pa tiči cel sistem, sistem ne samo grofa Barbota, temveč kranjskega deželnega odbora sploh. Namesto da bi se brigal deželni odbor za nujno potrebno povzdigo naših zanemarenih deželnih zavodov, pokaže svojo eneržijo in gibčnost samo takrat, kadar more pokazati svojo delodajalsko ošabnost in samovoljo. — Da se pometa z zdravniki na Kranjskem na tak način, kakor bi si ne dovolil najslabše plačani mezdni delavec, so krivi zdravniki, deloma tudi sami. Z nekaterimi častnimi izjemami se odlikujejo po svoji nemožnosti in neodločnosti, klečeplaznega štreberstva je med njimi v izobilici. Kateri podjetnik bi se predrznil, strokovno organiziranega delavca na tak način pognati na cesto, kakor je to storil deželni odbor z doktorjem Rejo, ne da bi se zgenila organizacija? In vendar pravijo, da so tudi zdravniki organizirani — kje je ta organizacija, kaj dela? Ali sploh poznajo zdravniki, ki spadajo vendar med najbolj izobraženo delavstvo, pomen in dolžnost organizacije? Če si ne bodo znali pomagati sami, jim Bog in deželni odbor tudi ne bosta pomagala!

O bčno konsumno društvo v Zagorju ob Savi
sprejme takoj
VAJENCA.
Načelstvo.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona Kmetiča
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Šahovrstna Pejasnila daje se brezplačno.

Cenjenemu občinstvu naznanjam,
da sem prevzel od slavne
Delniške pivovarne
gostilno
„PIVNICA § 11.“
v Laškem trgu

kjer točim vsak dan **sveže pivo**,
najboljše **domače** in **tuje vino**
ter raznovrstno **žganje**.
Na razpolago so vedno **gorka**
in **mrzla jedila**.
Cene zmerne.

Za zabavo električen glasovir in
biljard. Točna in solidna postrežba.
Priporočam se p. n. tržanom,
kakor okoličanom, posebno pa Trbo-
velčanom, ki hodijo po opravkih v
Lasko, da me posetijo s cenj. obiskom
ter upazujejo geslo: Svoji k svojim.

Franc Drole
gostilničar

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoja

izborna pivo v sodeih in steklenicah.

Telefon št. 187.

ZALOGA V SPODNJI ŠIŠKI.

Telefon št. 187.

26-2

Listek.

Hans Kirchsteiger:

Pod spovednim pečatom.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil E. Kristan.

Dalje.

XXVII.

Tistega toplega letnega dne, ko je vstopil župnik Hercog poln upanja v limpaški samostan in je bil brez usmiljenja postavljen pred samostanski zid, so se vršile daleč od tega nekrščanskega dejanja priprave za cerkveno slavnost, kakršne še nikoli ni doživela Gospojna.

Sam prečastiti škof je imel priti v Gospojno, da se prepriča o blagoslovljenem delovanju dosedanjega upravitelja, provizorja in novoimenovanega župnika ter da ga jutri slavnostno vstoliči.

Instalacija, katero izvrši sam škof, je visoka čast, ki doleti samo posebno odlikovane cerkvene može. To pot pa je bila v čaščenju novega župnika tudi mala demonstracija, ki jo je priredil škof proti prevzetni vladi. Gosposka se je namreč zopet drznila, grobo se dotakniti svobode cerkve.

Ker je pa bila gospojnska župnija pod patronanco deželnega gospodarja, je prosila vlada škofa, naj pojasni, zakaj je predložil izmed mnogih starejših prosilcev ravno najmlajšega na imenovanje, dasiravno še ni bil niti tri leta dušebrižnik, kakor zahteva zakon.

Takega vmešavanja v pravo in svobodo cerkve ni smel trpeti škof. Njegovo načelo je bilo vedno: Jaz sem škof in storiti smem, kar hočem; nad seboj ne poznam gospoda razven svetega očeta v Rimu, v čegar imenu vladam.

Končno je popustila vlada ter je storila, kar je ukazal škof. Zaradi enega župnika ni smela zaigrati škofove naklonjenosti; saj potrebuje v parlamentu glasove na škofovo zapoved izvoljenih poslancev, ako hoče, da se ji dovoli nove topove. Ujezeni škof bi le ganil s prstom in ljudski zastopniki bi glasovali proti vladi. To se ne sme zgoditi, zlasti ne zaradi take malenkosti. Saj je morala dati že mnogo več koncesij za one klerikalne glasove. Škof je bil vesel svoje zmage nad vlado in na koncu duhovnih vaj je rekel vzradoščenemu župniku, da pride v kratkem sam na inštalacijo v Gospojno.

Zato mlinar sedaj ni preveč gledal na stroške. Čast, ki jo je izkazal škof njegovemu sinu, je doletela tudi njega in je pomenila toliko, kakor visoka lestva, po kateri pripleza na županski stol.

Vse roke so imele opravka, da so pletle vence in postavljale slavoloke; velik zaboj z lepimi svečami za razsvetljavo je prišel sočasno s smodnikom za topiče in celo zvonove so namazali. Skoraj vse race iz mlina so morale žrtvovati svoje življenje in najdebelejše tele iz hleva je viselo mrtvo

zraven srnjaka v župnijski kuhinji. Nalašč iz mesta naročena kuharica je opravljala tam svoj posel.

Ponosen je pohajal mlinar okrog in je vodil okraševanje cerkve in vasi.

Samo zunaj v gozdu je vladala žalost in tuga. Zeleni bršljan, ki je s svojim listjem nežno pokrival nagoto skalovja, je bil neusmiljeno odtrgan; tudi z drevja so ga potrgali, katero je objemal več kot petdeset let kakor ljubeča žena bolnega moža.

Velik voz sočnozelenih vitic je zapustil gozd. Kar je zraslo v mnogih, mnogih letih, je moralo vsahniti za eden časten dan, skalovje in drevje pa je tožilo po izgubljenem kinču. Dočim so ljudje v teh dneh komaj mislili na Hercoga, je šlo po gozdu od drevesa do drevesa: „Stari župnik Hercog bi nas gotovo ne oropal, pa če bi prišel sam papež v našo dolino.“

Nedolžno drevje pač ni imelo smisla za čast, ki jo lahko zahteva cerkev.

V slavnostnem izprevodu so spremili škofa s kolodvora do cerkve. Zastave so vihrale, topiči so pokali in jeka se je razlegala od gore do gore. Ob obeh straneh ceste so klečali ljudje in so sprejemali škofov blagoslov; visoki gospod je korakal ob strani novega župnika s prijaznim smehljajem pod nebom. Duhovnikov je bilo le malo navzočih. Imeli so priti šele drugEGA dne v velikem številu na v-toličenje in potem k veliki pojedini.

Ob slavnostnem petju vseh zvonov so šli najprvo šolski otroci s svojimi zastavicami v cerkev. A na obrazih jim ni bilo videti veselja. Mala srca so jim plašno utripala kakor dijakom visokih šol pred državnim izpitom ali kakor častniku, kadar pride sam cesar pregledovat polk.

Otroci niso tako lahko pozabili na župnika Hercoga, kakor večina odraslih ljudij. Kajti ljubili so ga, gospoda Groso so se pa bali. Na uro veronauka so se pri starem župniku vedno veselili, sedaj pa trepečejo pred njo.

In sedaj naj jih izprašuje v škofovi navzočnosti. Toda izpit je končal sijajno. Gospod Gros je že vedel, kateri otroci znajo najbolje odgovarjati na to ali ono vprašanje. Posebno je pa kimal škof neprenehoma pritrdjuje nad vsebino nauk. Zelo skromno je opozoril župnik že pred začetkom izpitom, kakšen trud je imel, da je spravil iz otrok vse tiste nepotrebne in škodljive stvari, ki jih je bil naučil prejšnji župnik; tako slabo so bili poučeni v veri, da niso niti vedeli, kaj je krivoverec.

Da je res storil v kratkem času, kar je le bilo mogoče, so dokazali otroci sami s svojimi odgovori. Katekizem in zgodbe svetega pisma so znali tako gladko pripovedovati, kakor bi tekla voda, četudi niso razumeli vsebine reči, katere so se naučili na pamet.

Dalje prih.

Poziv!

Vsi, ki so prejeli letošnji koledar, a še niso odračunali, naj to store takoj.

Miha Čobal, Zagorje.

POZOR!

POZOR!

Za K 2'50

dobi vsak krasno remontoir žepno uro, „Gloria“-srebro, sistem Roskopf patent, anker kolesje, 30 ur idoča za kar se 2 leti jamči, z

lepo pozlačeno Pancer verižico, samo za K 2'50, 3 komadi z verižicami K 7'—.

Razpošilja po povzetju tovar. zaloga švicarskih ur 24-3

S. Urbach, Krakov, št. 69.

Pravkar je izšla brošura:

SPOLNE BOLEZNI

Ljudstvu v pouk in svarilo napisal

dr. I. Demšar

špecialist za kožne bolezni.

Založništvo L. Schwentner v Ljubljani.

Cena 45 vin., za 10 iztisov 4 K franko

Pošilja se samo, ako se z naročilom obenem vpošlje dotični znesek. 15

KAVARNA

„Unione“

preje „Tedesco“

se priporoča cenjenim sodrugom najtopleje. Na razpolago so vsi važni in slovenski, italijanski in nemški listi. Vse pijače poceni. Napitnina je izključena.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborna pivo v sodeih in steklenicah.

Ustanovljeno leta 1855. Številka telefona 210.

Sodrugji, zahtevajte povsod „Rdeči Prapor“!